VŠENORSKÝ ZPRAVODAJ

listopad - prosinec č. 6/1986
ročník XXV

Úkoly složek NF ve Všenorech

Významným článkem pomoci při plnění úkolů poslanců a celého MNV v podmínkách socialistického státu je činnost Národní fronty a všech organizací, které působí v jednotlivých obcích.
Národní fronta se v široké míře podílí na rozvíjení účasti občanů na politickém, hospodářském a kulturním životě a na řízení rozvoje celé společnosti. Řadou svých organizací vytváří nezbytné podmínky pro uplatňování zájmů, aktivity a iniciativy občanů, pro jejich účast na správě a řízení veřejných záležitostí a současně sjednocuje jejich

úsilí při výstavbě socialistické společnosti.

Není pochyb, že i v naší obci lze tyto záměry při účinném zapojení všech organizací NF a občanů naplnovat.
Ne vše se však daří a je úměrné úsilí, které pro realizaci věnují výbory organizací a jednotliví funkcionáři.
Ke splnění díla je vždy třeba nejen přípravy a řízení, ale především osobní pomoci všech členů organizací a v mnohých případech i široké účasti občanů, zvláště pokud jde o významnou a veřejně prospěšnou akci.

Společenské organizace v naší obci mají vesměs poměrně dobré výsledky, zejména v zájmové činnosti. Platí to především o Českém svazu chovatelů, Českém zahrádkářském svazu, Pionýrské organizaci SSM, Českém svazu žen, TJ Tatran, ale i ostatní organizace se podílejí na veřejně prospěšné a společenské činnosti v naší obci. Přesto, že podíl jednotlivých organizací na realizaci úkolů je různý, vcelku plní členové těchto organizací prospěšnou činnost, která je vyjádřena i objemem plnění závazků. Za poslední léta to činí ročně v průměru kolem 2 000 hodin na brigádách v akci Z, více jak 10 000 hodin na ostatních brigádách, 20 tun kovového odpadu, 5 tun papíru a textilu, 30 tun sena. Významné jsou i dodávky masa a vajec do tržních fondů, dále králičích kožek, ovčí vlny apod. Významné je také moštování až 7 t padaného a nestandardního ovoce v moštárně zahrádkářů.

Důležitým úsekem je také společenská činnost organizací a činnost v oblasti sportovní u TJ Tatran a PO SSM, organizace přednášek u ČSČK, zájezdů pořádaných DV Jednoty, dále výstav a v neposlední řadě také činnosti ČSPO při zabezpečování protipožární ochrany a pomoci při povodňových situacích v obci.

Práce organizací však není samoúčelná, ale je rozhodující silou nejen v rozvoji společenské činnosti, ale i aktivity všech členů a tím také většiny občanů, zejména při zlepšování životního prostředí naší obce.

V letošním roce jsme volili své zástupce do zastupitelských orgánů všech stupňů, tedy i MNV. Návrhy na poslance vyšly z podkladů, které předaly jednotlivé organizace. Zvolením těchto poslanců však působnost ani odpovědnost společenských organizací nekončí. Jaké předpoklady budou mít naši poslanci pro odpovědnou

a záslužnou práci při řízení a správě obce závisí do značné míry na podmínkách, které pro ně vytvoříme aktivitou a iniciativou v organizacích a zapojením všech občanů do veřejně prospěšné činnosti v obci. Směr této aktivity vyplývá z volebního programu, formulovaného v předvolebním období, který byl přijat na ustavujícím plenárním zasedání nového MNV.

Závažným problémem, který je třeba v následujícím období řešit v podmínkách naší obce je také zapojení mladých lidí do tohoto procesu. Je to otevřená otázka pro všechny organizace, kterým chybí širší zapojení zejména střední generace ale především pro organizace, které se zabývají prací s mládeží. Dobré výsledky činnosti PO SSM by měly být základem pro další zapojení mladých lidí v ostatních organizacích v návaznosti především v SSM ale také v TJ Tatran, ČSČK, ČSPO, ČSCH, ČZS a dalších. Zatím se však nedaří najít účinné cesty spolupráce organizací NF a veřejnosti, ale zejména i širší spolupráce Sdružení rodičů a přátel školy k vytvoření podmínek pro trvalou účast mladých lidí v práci těchto organizací a tím jejich zapojení v práci v obci. Důležitým orgánem k zabezpečení této koordinace se může stát komise MNV pro mládež, tělovýchovu a sport.

Nejde o otázky jednoduché, ale nelze je do nekonečna odkládat. Tak jako tělesná výchova a sport jsou pro školní mládež nezastupitelné, je také další zapojení v organizacích podmínkou pro správné zaměření činnosti mladých lidí v kolektivech a ve společnosti. Jen tak lze dosáhnout vytvoření příznivých návyků a tím i další zapojení mladých lidí do dalších akcí organizovaných ke zlepšení životního prostředí, zlepšování pořádku a čistoty v naší obci. Příkladem pro mladé však musí být i zapojení členů organizací a celé veřejnosti. Žijeme zde společně a proto musíme i společně dbát, aby v naší obci byly odstraněny nešvary, které jsou produktem nezodpovědných občanů, kteří hřeší na anonymitu a na benevolentní posuzování těchto prohřešků ze strany MNV a také na to, že se při směnách nepořádek každý rok uklidí. Je proto na všech pořádných občanech, aby viníky oznamovali MNV a aby tak bylo zajištěno, že směny NF bude možno věnovat jiným, potřebnějším akcím volebního programu.

Josef Pikal
předseda MV NF

Z činnosti základní organizace chovatelů drobného zvířectva ve Všenorech v roce 1986

V letošním roce se naše základní organizace soustřeďovala v chovatelské činnosti zejména na zkvalitňování chovů jednotlivých druhů chovaných zvířat. Díky iniciativě jednotlivých členů se v rámci organizace podařilo výrazně zkvalitnit chov některých plemen králíků, což se potvrdilo dosaženými výsledky na výstavách, kam naši členové svá zvířata posílali. Většina z nich byla oceněna jako výborná. Podobné výsledky dosahují naší členové i v chovu hrabavé drůbeže, velké i zakrslé, u nichž je udělování čestných cen na výstavách již běžnou záležitostí. Výrazně se zvýšil i počet chovaných ovcí. V chovu užitkových holubů, v němž byly dobré výsledky trvalým charakteristickým rysem, v posledním období dochází k určité stagnaci co do počtu chovaných zvířat.

V našich chovech bylo v roce 1986 celkem plemenných čistokrevných zvířat: slepice 185, kachny 14, králíci 57, holubi 165, ovce 30, okrasné ptactvo 82 kusů. Kromě toho se někteří členové věnují i akvaristice. Nutrií bylo v naší organizaci registrováno 17.

I když jednotliví chovatelé nemají vždy vzorová chovná zařízení, lze říci, že většina chovaných zvířat je umístěna v zařízeních vhodných pro chov a při vzájemné výměně zkušeností a poznatků mezi jednotlivými členy i poznatky z výstav a zkušenosti ostatních chovatelských organizací, s nimiž jsme ve styku, přispívají získané poznatky k dalšímu zkvalitňování chovatelských zařízení.

Potíže v dodávkách elektrické energie, které byly již několikrát kritizovány ve Všenorském zpravodaji, se nepříjemně projevují i v činnosti naší organizace, zejména v omezené možnosti využívání umělých líhní, důležitých pro rozšiřování chovu čistokrevné drůbeže, ať už hrabavé nebo vodní.

V péči o zdravé chovy nám významně pomáhá i státní veterinární služba. V současné době se velmi významně rozšířily možnosti

ochranného očkování drobných zvířat. Československo patří mezi země, kde byla velmi záhy po výskytu myxomatózy králíků vyvinuta vakcina proti této chorobě. V letošním roce jsme touto vakcinou jen v naší obci ošetřili přes 800 králíků. I když se tento počet zdá velký, stále se nám nedaří přesvědčit některé chovatele, kteří nejsou členy naší organizace, aby svá zvířata nechali očkovat. Rozsáhlou vakcinací se nám podařilo dosáhnout toho, že v naší obci přestala být pro chovatele myxomatóza hrozbou, chovy králíků se rozšiřují a ozdravují. Podobné podmínky z hlediska prevence proti výskytu chorob ohrožujících drobná zvířata a snižujících i užitkovost chovů jsou v péči o ovce a kozy. U těch jde zejména o salmonelózu - paratyfové nakažlivé zmetání ovcí, slintavku a kulhavku, ve vývoji je i vakcina proti tetanu, kde by imunita zvířete měla trvat jeden rok.
Je známo, že nákazovým otázkám je třeba věnovat trvalou péči ve všech chovech, tedy i u těch chovatelů, kteří nejsou členy Českého svazu chovatelů, poněvadž výskyt jakékoli nákazy má vždy vážné důsledky hospodářské jak pro chovatele v jehož chovu vznikla, tak i pro ostatní, které jsou možností šíření nákazy ohroženy, zvláště pokud by nebyly drženy v imunitě proti této nákaze.
Včasné očkování i slepic a holubů - zejména najaře může podstatně omezit výskyt onemocnění u těchto zvířat, ozdravit chovy a zvýšit jejich užitkovost.

Problémy související s veterinární péčí o zvířata zdůrazňuji proto, aby se dostaly do povědomí těch chovatelů, kteří nejsou členy naší organizace a mají nepochybně zájem, aby jimi chovaná zvířata byla zdravá, a proto, aby případný výskyt některé z chorob u jimi chovaných zvířat neohrozil možnou nákazou zvířata chovaná našimi členy. Je to odůvodněno poznatkem, získaným jak u Všenorského hřbitova, tak v okolí osady Větrné údolí, kde občané viděli volně pobíhající králíky postižené myxomatozou. Podobně je tomu i u hrabavé drůbeže, kdy se členové organizace o úhynu většího počtu zvířat dozvěděli až potom, kdy zvířata byla zlikvidována, aniž bylo možno

zjistit příčinu úhynu.

Naše organizace dosahuje dobrých výsledků nejen v tom, že její členové obohacují svůj jídelní lístek z vlastní produkce vajec, masa, bez nároku na tržní fondy, ale členové organizace dodali v letošním roce v rámci výkupu státním organizacím 123,5 kg králičího masa, 329 jehněčího masa, 34 kg ovčí vlny a další produkty.

Kromě odborné chovatelské činnosti považujeme za samozřejmé účastnit se veřejného života v obci a podílet se na jejím rozvoji a zlepšování životního prostředí. To se projevilo jak v přípravě a účasti na volbách, námětech do volebního programu, tak i při jeho realizaci. Úzké spojení se životem obce zabezpečují bezprostředně poslanci, z nichž pět je členy naší organizace. Jeden člen naší organizace je poslancem v Klínci. Další členové organizace pracují v komisích národního výboru.
Jednou z největších akcí v průběhu roku je vždy sklizeň sena. V té se naší organizaci daří - v roce 1986 se podařilo sklidit z 2,8 ha mechanizací nepřístupných ploch - část sena byla odprodána JZD, část rozšířila zásoby krmiva našich členů.

Rádi mezi sebou přivítáme další chovatele, kteří mají zájem o společnou práci.

Ing. Jaroslav Markalous

110 let od narození profesora Josefa Kubálka

Dne 13. prosince tohoto roku uplynulo 110 let od narození zasloužilého učitele profesora Josefa Kubálka, nositele státní ceny, který mezi námi žil a pracoval od roku 1934 až do své smrti v dubnu 1968. Byl ve školském světě známý tím, že celý život zkoumal, jak se učí "prvňáčkové". Napsal pro ně několik slabikářů, početnici, prvouku. Pro učitele prvního postupného roku napsal "vyučování ve třídě elementární", jehož 9. vydání dokončil ve Všenorech: 20 let se podle něho učili budoucí

učitelé. Málokdo věděl, že v rohovém přízemním pokoji v jeho domově ve Všenorech byla evropsky proslulá sbírka asi dvou tisíc slabikářů a čítanek z celého světa, dnes uložená v Památníku písemnictví. Spolu s akademikem O. Chlupem a profesorem J. Uhrem dokončil prof. Josef Kubálek ve Všenorech trojsvazkovou Pedagogickou encyklopedii. Napsal zde i monografii o nejstarším českém slabikáři k výročí jeho vydání (1 547), tvoří součást jeho životního díla, dějin slabikářů a metod výuky čtení, z nichž vyšla tiskem první část (v roce 1929), na jejímž pokračování pracoval ve Všenorech s profesorem dr. Vladimírem Šmilauerem.

Na počest 110. výročí narození tohoto významného pedagoga vydal Ústav školských informací při ministerstvu školství ČSR brožuru "Postavy české pedagogiky - Jósef Kubálek".

Drahomír Majer - kronikář

dr. Václav Mejstřík:

Zdeňku Wiesnerovi - Ad multos annos!

/- pozdravení a dík!/

Nedávné životní jubileum Zdeňka Wiesnera mi připomnělo léta 1960 - 1970, kdy jsem jako člen rady místního národního výboru měl příležitost sledovat z blízka jeho práci jako předsedy MNV. Po dvě volební období řídil práci všenorského národního výboru a spočítáme-li vše, co nám tato léta přinesla, musíme říci, že to bylo období opravdového snažení a dobré spolupráce.

Bezesporu největší akcí té doby byla adaptace tanečního sálu hotelu Zdenka jako kulturního domu. Na jeho existenci jsme si už zvykli, málokdo však vzpomene, za jakých podmínek se stavební opravy a úpravy prováděly. Bylo to několik let nesmírného úsilí nejen členů komise pro výstavbu, ale celého tehdejšího národního výboru s předsedou v čele. Veškeré pomocné práce při adaptaci se prováděly brigádnicky, ale brigádníků bylo stále

málo. V té době se pracovalo ještě na požární zbrojnici a upravovala se cesta na Brunšov a na Černolice. Členy MNV bylo vidět o sobotách na všech pracovištích akce "Z", ale ostatních občanů chodilo málo. Bylo třeba vyvinout velké úsilí k získání pracovníků, neustále burcovat poslance a jejich prostřednictvím přesvědčovat jednotlivé občany. Celkem 10 770 brigádnických hodin bylo odpracováno na výstavbě kulturního domu a požární zbrojnice. Dnes už jen my, kteří jsme stáli u zrodu této akce, můžeme podat svědectví, jaké to byly starosti a bolesti, než byl 9. května 1964 kulturní dům ve Všenorech slavnostně otevřen.

Ale nejen kulturní dům a požární zbrojnice, ale celá řada dalších veřejně prospěšných zařízení, o kterých dnes už nikdo neví, vstoupila nepozorovaně do života naší obce: Samostatný poštovní úřad, autobusové čekárny v obou částech obce, generální oprava veřejného osvětlení montáží 90 moderních osvětlovacích těles, zřízení skladu topného plynu, nákup žehlicího mandlu, úprava řady komunikací, např. spojovací cesty pod Glorietem, cesty podél trati, ulice na Brunšově, ulice na sídlišti u hřiště a další. Pro zlepšení služeb obyvatelstvu bylo zakoupeno nákladní auto, pro místní jednotu požárníků starší nákladní vozidlo. Kromě částky průměrně 175 tisíc Kčs ročně na údržbu školských zařízení byly z rozpočtu národního výboru uvolněny prostředky na opravu kina, na opravu omítky tehdejší mateřské školy, instalaci ústředního topení v ZDŠ ve Všenorech I. V budově národního výboru byla provedena adaptace místností pro poštovní úřad, adaptace přízemí pro školní jídelnu a bylo instalováno ústřední topení. Nově oploceny byly oba hřbitovy. Tomuto období vděčíme také za pravidelný odvoz popela a mnozí z nás za zřízení telefonní účastnické stanice. Zásluhou předsedy MNV byla také provedena rekonstrukce nástupiště a moderní osvětlení všenorské železniční zastávky.

Národní výbor pod Wiesnerovým vedením aktivizoval všechny složky Národní fronty v obci, Svaz zahrádkářů, TJ Tatran, Československý červený kříž,aj., spolupracovalo s nimi a podporoval jejich činnost. Výsledkem takové dobré spolupráce

byla i úprava hřiště a výstavba kabin TJ Tatranu, úprava zahrad tehdejších mateřských škol, osvětové přednášky obvodního lékaře MUDr. Fürsta apod.

Jako tehdejší předseda školské a kulturní komise mohu dosvědčit, jak si Zdeněk Wiesner vážil každé osvětové a kulturní práce. Podporoval naše ochotnické krcužky Malou scénu i Divadlo hudby a poezie, sám také byl pravidelným nadšeným i kritickým divákem i posluchačem. S velkým zájmem sledoval kulturní a osvětovou činnost zahrádkářů.

Zásluhou Zdeňka Wiesnera byly navázány přátelské styky s městem Stendal v NDR. V roce 1961 navštívil naši obec starosta tohoto města, o rok později přijela do Všenor učitelská delegace ze Stendalu. Strávili mezi námi týden. Ukázali jsme jim Prahu, Karlštejn, Slapskou přehradu, Národní muzeum, doprovodili jsme je do Smetanova divadla na operu Tosca. O dva měsíce později odjeli naši učitelé a zástupci obce do Stendalu. Bylo to všechno moc krásné, a že se německým přátelům líbilo i u nás, o tom svědčí dohoda sjednaná na závěr našeho pobytu ve Stendalu, o výměně žáků ZDŠ o prázdninách příštího roku.

V roce 1963 se výměna uskutečnila. 20 našich žáků strávilo krásný týden v NDR a myslím, že se u nás líbilo i německým dětem. Některé rodiny v prázdninové výměně pokračovaly i v dalších letech. Vím o dvou rodinách, kde udržují styky s německými rodinami ve Stendalu a vyměnují si o prázdninách děti těch dětí, které byly poprvé na prázdninovém pobytu ve Stendalu či ve Všenorech v roce 1963. Jsou-li ještě další takové rodiny, nechť se přihlásí na národním výboru. Budeme mít radost. Škoda, že se neuskutečnily další výměnné zájezdy dospělých.

A teď mi odpusťte, že se budu opakovat. O "sobotách otevřených dveří" na místním národním výboru jsem už mluvil při jiné příležitosti, ale nemohu je vynechat, když mluvíme

o Zdeňku Wiesnerovi. To, jak je organizoval, jeho chování ke všem občanům, kteří přicházeli v různých záležitostech, vypovídalo nám všem, kdo jsme mu byli nablízku, o opravdovosti, s jakou vykonával po dobu 11 let funkci předsedy národního výboru.

x x x

Redakční rada Všenorského zpravodaje přeje svému "šéfredaktorovi" do dalších let hodně zdraví, životní pohody a tvůrčího elánu.

Upozornění občanům

Lékařská pohotovostní služba pro územní obvod Dobřichovic a Řevnic t.č. funguje v Radotíně (ve dvoře polikliniky), telefonní číslo: 54 47 29, 59 42 81, 59 41 93

Ve všední dny LPS je od 17,30 hod., v sobotu a v neděli je po celých 24 hodin.
LPS na Zbraslavi funguje ve stejnou dobu pro obvody Povltaví.
Kromě této normální pohotovostní služby funguje denně po celých 24 hodin služba rychlé lékařské pomoci /RZP/ se sídlem na Zbraslavi /je pro celý okres Praha-západ/.

Telefonní čísla jsou: 59 11 20, 54 55 65 .

Tato RZP slouží pro akutní stavy bezprostředně ohrožující život, jako je bezvědomí, úrazy s velkým krvácením, těžká dušnost, bolesti na hrudi při infarktu srdečním, otravy.
V takovýchto případech je možno a žádoucí volat RZP v kterou-koliv hodinu na výše uvedený telefon.

K této službě je k dispozici zvláště vybaven sanitní vůz s řidičem a lékařem, který již během transportu má možnost zahájit některé složitější léčebné úkony /zavedení infuse, elektrický výboj atd./.

MUDr. B. Švarcová
obvodní lékařka

Vzpomínky vězně - lékaře, MUDr. Přemysla Poňky

dokončení

Měl jsem příležitost poznat celou řadu zajímavých lidí, kteří prošli Matyldou. Plzeňský dr. Dvořák byl představitelem čsl. budhismu. Umělecký klempíř Kadlec z Plzně nám s úžasnou rychlostí bez kružítka vyráběl kastroly. Profesor Skupa rozdával kolem sebe radost a optimismus. Jen naříkal, že celý život byl mezi samými ženami, jak může teď vydržet mezi tolika chlapy. Metod Vymetal, sbormistr "Pražských učitelek" měl svého bratra dentistu v Černošicích, byl mým dobrým přítelem. Několikrát jsem mu dělal "tlumočníka" v hovorně při návštěvě ctitelek z jeho pěveckého souboru. Vedoucí mistr z plzeňské Škodovky Otec byl uctívaným odborníkem a dobrým kamarádem. Na podzim 1944 jsem u něj rozpoznal nádor horní čelisti a doporučil jsem mu rychlou operaci hned po návratu domů. V červnu 1945 se mně přijel po složité plastické operaci ukázat. Zajímavou skupinu přátel tvořila skupina zednářů z lože "Dílna lidskosti": doc. Haškovec, doc. Hněvkovský, Richter, Domorázek,a další, jejichž jména mi občas vyvstanou v paměti. V listopadu 1944 po odpykání dvouletého trestu si pro celou naší partu přišli policajti, připoutali nás na dlouhý silný řetěz kovovými pouty a odvedli nás dost dlouhou cestou do policejní věznice. Tam ve velkém sklepení bylo plno vězňů. Váleli se na betonové zemi a většinou spali. Dozvěděli jsme se, že jsme nestihli transport do Prahy a byli jsme asi na 5 dní umístěni zde. Nedostalo se pro nás misek a tak jsme žili jen o kousku chleba. Poté nás odvedli k trati, umístili nás ve speciálním vězeňském vagoně s malými celami, v nichž bylo možno jen sedět a čekat. Okna byla neprůhledná, opatřená mříží a nebylo vidět kam jedeme. Po dlouhých hodinách jsme byli přesunuti do vězeňského auta a octli jsme se na Pankráci. Nevím, kde jsem byl umístěn, ani s kým jsem sdílel celu. Z apatie mne vyvedla návštěva mé ženy v pankrácké hovorně. Průvodce nám nevěnoval moc pozornost.

Padli jsme si do náruče a dlouho jsme nebyli schopni promluvit pro stažené hrdlo. Svitla malá naděje na přežití. Spolužačka mé ženy měla vlivné známé na gestapu, takže mohla zařídit její nynější návštěvu a slíbila další pomoc.

Skutečně asi za tři dny jsem byl ze své cely odveden do ošetřovny, které vládnul cynický, surový policajmajster Weissner. Hrubě mi rozkázal vydrhnout rýžákem a studenou vodou podlahu jeho ošetřovny a vzápětí vyleštit všechny lahvičky s různými roztoky. Pak mne odvedl do cely pro hausarbeitry, byla to velká cela ve sklepě, asi pro osm vězňů. Cela byla přes den otevřena, aby na zavření bachaře mohl volaný okamžitě přilítnout k službám. Mým hlavním úkolem bylo nošení dřevěné bedýnky na řemeni přes ramena po všech chodbách, přičemž jsem stál čelem ke zdi za veřejí dveří, abych do cely neviděl. Také hausarbeitři, kteří rozdíleli jídlo, se nesměli rozhlížet po celách. Lékařské pomoci se vždy velmi hlasitě dovolával naříkavě už špatně vidící Jaroslav Kvapil, který občas vystupoval z cely do chodby. Prof. Bělehrádkovi, biologovi pro prodělané plicní tuberkoloze bylo podáváno ob den asi čtvrt litru mléka. Před vánocemi mi sdělil Weissner, že odjíždí na svátky za svou rodinou a k mému úžasu mi s vánočním přáním předal malý balíček se smrkovou snítkou. Předpokládal jsem, že to bude nějaký surový žert a na cele jsem v balíčku našel sušenky a asi 10 dkg kus salámu. Byl jsem udiven a nikdy jsem nepochopil takový projev u tak hrůzného zlotřilce.

Koncem prosince a zvláště pak po Novém roce byly téměř obden dováženy do dvora žebřiňáky mrtvoly na kost vyhublých lidí s různými druhy zranění. Byli to mrtví z transportu koncentráčníků a patrně mezi nimi i ti, kteří se vrhali z vagonů ze zoufalství, protože některá zranění, zejména zlomeniny, byla čerstvá. Dostal jsem rozkaz mrtvoly svléci, šaty dobře prozkoumat a případně nalezené šperky Weissnerovi odevzdat a mrtvoly pak zarakovat do velmi primitivních beden, kterých byly hromady ve skladišti. Pomáhal mi při tom jeden kamarád z naší chodbařské cely. S velmi smíšenými pocity

jsme se několik dní zabývali tímto smutným úkolem. Dominovala hrůza, lítost, úzkost, pieta a deprese. Nejhrůznějším zážitkem však byla událost z konce ledna 1945. Brzy po obědě jsme byli svoláni do cely a uzamčeni a v úzkostech jsme čekali, co se bude dít. Asi za půl hodiny se naše cela otevřela a dostal jsem rozkaz se svým spolupracovníkem zarakvit mrtvoly, ležící na konci chodby. Na druhé straně chodby jsem zahlédl několik dobře a hlasitě se bavících gestapáků, každý z nich mával v ruce kusem silného provazu. Saniták nás dovedl ke čtyřem mrtvým, dobře živeným, statným mužům asi 30 - 40 ti letým. Na krku měli strangulační rýhy a na pohmat po svlečení měli normální teplotu. Svlékli jsme je, zarakvili a odnesli do známého nám už skladiště. Vtírala se mi bezprostředně myšlenka na můj vlastní osud. Copak bych mohl přežít, abych svědčil proti takovým hrozným vrahům? Brzy na to jsem se ocitnul v podobném transportu jako právě před dvěma lety v roce 1942.

Odvezli nás do normálního vagónu, v Bohušovicích se nás ujalo naše četnictvo a odvedlo nás v trojstupu před bránu, nad níž zářil nápis "Arbeit macht frei". Po prezentaci a svlečení jsme byli nazí hnáni uličkou tvořenou gestapáky pod sprchy. Kromě jejich řevu nás povzbuzovali i rány, které dopadaly na naše záda. Byl jsem umístěn v cele, která byla na kraji chodby, vedoucí ke kuchyni. Pro prudké bolesti a horečnatý stav se přišel na mne podívat tehdy docent Jiří Sylaba. Naordinoval mi Cibazol, asi čtvrtý den jsem byl definitivně umístěn na IV. dvoře v cele č. 41, kde byl kápem Kroupa. Přivedl mne tam kápo 4. dvora Průša, hlavním kápou tam byl Orságh, který hlavně musel organizovat jednotlivá komanda. Já jsem byl přidělen do "špalíčkového" komanda. Bylo na půdě jednoho baráku v areálu tábora. Na velkých cirkulárkách jsme řezali koláče z kmenů tvrdého dřeva a pak sekyrami jsme vysekávali špalíčky velikosti krabičky na sirky. Tehdy mnoho aut i osobních jezdilo na dřevný plyn. Pro slušnou znalost němčiny jsem byl určen jako kápo tohoto malého komanda. Vedle naší 41. cely na vývýšeném polokruhu nedávno utekl vězeň Šimek z Černošic k svému dědečkovi

Šimanovskému. Cela byla malá, jen asi pro 30 vězňů, po útěku kromě jediné cihly zazděna a uzamčena do té doby, než bude uprchlík přiveden zpět. Snad už čtvrtý den byl přiveden zpět a odsouzen k smrti ukamenováním. Dva kamarádi z jeho cely ho museli kamenovat od nohou nahoru, přičemž byli sami co chvíli biti do zad. Jeden z kamenujících byl asi po týdnu přiveden do naší cely, protože měl strach, kdyby se hlásil o pomoc na Krankenrevíru. Měl obrovský krevní výron na zádech od počátku hrudní páteře až téměř po začátek bederní páteře. Měl jsem k dispozici jen žiletku, připevnil jsem ji z obou stran na dřívka a tímto improvizovaným skalpelem jsem vypustil hnis na dvou místech a vzniklý kanál prodrenoval obvazem. Při této činnosti mě zachytil na své kresbě kamarád Kilies a z jeho mnohých kreseb se zachovala i tato, nyní umístěná v terezínském muzeu.

O naše zdraví se na IV. dvoře staral mladý, šikovný polský lékař. Jednoho dne upadl do nemilosti a po "veřejném" trestu, spočívajícím v tom, že musel do vysílení nad hlavou držet bednu, se dostal do bunkru v nedávno dostavěných malých celách. Krátce na to jsem byl velitelem IV. dvora Zeineckem určen jeho nástupcem. Především mě dal oholit úplně dohola, čímž jsem se dostal do viditelné skupiny kápů, které směl zabít jen velitel tábora nebo jeho "krvavý" zástupce Rojko.

Ze tří cel, z nichž každá měla 5 či 6 "bunkrů" jsem měl zřídit krankenrevír. Každý bunkr sloužil pro dva nemocné, takže jsem na každé cele měl 10 či 12 ležících marodů, celkem asi tedy 30. V horečkách tlumených acylpyrinem rychle umírali, měli jsme podezření na skvrnitý tyfus. Úplavice byla už na ústupu. Hrozná podvýživa se zračila na nás všech. V cele 43, kde byli nahromaděni židé z transportu, zbylo snad už jenom několik živoucích mrtvol. Ty odklizovalo židovské komando. Židy nikdo nemohl léčit, jejich cela byla trvale zamčena, ráno se z ní vynášeli na hromadu zemřelí.

Byli jsme bez seriozních zpráv, ale tušili jsme, že nejsme daleko od osvobození. Ale přišel 2. květen a došlo k podobné

situaci jako koncem ledna na Pankráci. Skupina esesáků vtrhla na 4. dvůr, zahnala všechny vězně do cel a uzamkla nás. Pak byla vyvolávána jména. I dva nemocní z mé nemocnice byli zavoláni. Po salvě výstřelů po několika málo minutách nám bylo jasné, že skončil jejich život. Další salvy zničily celkem toho dne 52 mladých životů. Den na to bylo přibližně ve stejnou dobu vyvoláno zas několik jmen, bylo mezi nimi i moje a Franty Bidla, kterému jsem před dvěma dny dal poslední ampuli protizáškrtového séra. Při odchodu ze IV. dvora se přiběhl se mnou rozloučit se zaslzenýma očima Matula, chodbař z Matyldy; počítal asi s mou likvidací. Mé myšlenky odlétaly za mými drahými. Cítil jsem horečnatý stav a konečně jsem se octl ve svých civilních šatech a byl usazen vedle šoféra v dodávkovém autu. Řidiči dobře hovořícímu česky scházela levá noha, měl ruční spojku. Bez vysvětlení nás asi 10 vyložil u nemocnice na Bulovce, kde jsem zřízencům vysvětlil, že se o sebe sám postarám a odešel jsem na Smíchovské nádraží. Tam právě sloužil vrátný Kordík, který mne stěží poznal. Byl jsem jeho železničním lékařem. Nalil do mne trochu alkoholu a dopravil mne nákladním vlakem domů. Z jeho vyprávění si pamatuji jen to, že trať Praha - Paříž končila v Dolních Mokropsech, kde partyzáni poškodili železniční most. 4. května za svítání jsem se ocitl doma, uvítán rodiči. Šaty jsem nechal na zahradě, abych nezanesl domů vši. Do konce května jsem se s pomocí svých dobrých přátel lékařů Dr. Fišera, Mazelové, dětské lékařky a jiných kolegů dostal ze skvrnivky. Koncem června jsem dorazil do Vizovic k svým nejdražším a v září jsem se ujal své lékařské praxe u nás doma.

Prapodivně se klikatí lidské cesty životem. Nikdo z nás, kdo prošel kolem stovek esesáků, neušel ranám. Jaká duševní muka každý z nás prožíval v jejich blízkosti, těžko popsat. Který z těch surových chlapů se stane tím "Osudem", který rozhodne o mém bytí či nebytí?

Oproti většině mých kamarádů se můj vězeňský život v gestapáckých zařízeních odvíjel poněkud vlídněji dík mé profesi a hlavně několika pozoruhodným okolnostem, o nichž se v tomto výtahu vzpomínek zmiňuji se smutkem a s vděčností vzpomínám na své četné kamarády, kteří podlehli a položili životy za naši svobodu.

Konec.

Naši jubilanti

75 roků

Hoffmann Bohumír	Všenory čp. 19	nar. 13. 11. 1911
Hořejší Karel	Všenory čp. 58	nar. 6. 11. 1911
Kutil Miloslav	Všenory čp. 217	nar. 13. 12. 1911

80 roků

Čoubek Josef	Všenory čp. 236	nar. 24. 11. 1906
Mlejnková Marie	Všenory čp. 276	nar. 13. 12. 1906

86 roků

Michková Milada	Všenory čp. 178	nar. 29. 12. 1900

90 roků

Langerová Marie	Všenory čp. 283	nar. 28. 12. 1896

Všem jubilantům přejeme hodně zdraví a osobní pohody.

Rodinná pošta

Všem přátelům, kteří doprovodili na poslední cestě našeho strýčka Ant. Dubánka i za projevy soustrasti děkujeme.

Rodina Zahrádkova

- x - x - x - x -

Všem čtenářům Všenorského zpravodaje přeje redakční rada hodně zdraví a osobní pohody v roce 1987.

- x - x - x - x -

Schváleno ONV Praha-západ, odborem kultury, dne 23. 4. 1978, č.j. 339/78-kult./Št. Vydává MV KSČ a MNV Všenory. Tiskem OPS Praha 4.
Všenorský zpravodaj vychází každý sudý měsíc, uzávěrka do 20. dne předchozího lichého měsíce.
Redakční rada: Wiesner Zdeněk - odpovědný redaktor, Bečvářová Blažena, Havrdová Marie, Hlasová Jiřina, Kraml Miroslav, Majer Drahomír, Dr. Mejstřík Václav, Urban Pavel.